

Систематизація термінологічних словників у спеціальному словникарстві

Тетяна Олексіївна Петрова

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри мовних дисциплін,

Харківський національний аграрний університет імені В. В. Докучаєва
(Харківська область, Харківський район, п/в «Докучаєвське – 2», 62483, Україна);
e-mail: t-petrova@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0002-9534-9891>

Статтю присвячено дослідженню однієї з актуальних проблем термінографії, що вивчає спеціальні джерела, займається виробленням принципів і засад укладання термінологічних словників різних типів, їхнім систематизуванням, а також упорядкуванням та уніфікуванням національної термінології.

Проблема систематизації термінографічних видань є важливою для лінгвістики: вона привертає прискіпливу увагу й українських, і зарубіжних мовознавців, але єдиного набору ознак для розрізнення словників ще не існує.

Звернено увагу на те, що сучасне спеціальне словникарство потребує упорядкованого опису термінологічних лексиконів і їхніх різновидів. Мовознавці створюють типології, класифікації, видові й типологічні класифікації словників. Схематично ієрархію підпорядкованості спеціальних видань можна відобразити так: лінгвістичні словники (*тип*) → системні словники (*підтип*) → професійні словники (*клас*) → термінологічні словники (*вид*) → ... (*різновид*). Зміст поняття «типологія» ширший, ніж сутність поняття «класифікація». Відповідно, запропоновано використовувати термін *систематизація термінологічних словників* на позначення упорядкованого опису термінографічних видань з їхнім розподілом на типи, підтипи, види, підвиди за спільними ознаками й призначенням.

З'ясовано, що проаналізовані авторитетні типології та класифікації термінологічних словників побудовані як таксономічні системи, що ґрунтуються на прагматичних ознаках. Вони визначають спеціальне призначення словників, розподіляють їх за структурними, функційними та іншими ознаками, установлюють характерні риси мега-, макро- й мікроструктури видань. Досліджені типології та класифікації не є повними, оскільки вони орієнтовані лише на наявні термінологічні словники.

Доведено, що систематизувати термінографічні джерела необхідно з урахуванням можливих перспективних різновидів спеціальних видань на потребу часу й науки, зокрема, «словника майбутнього» – термінологічного словника комбінованого типу.

Ключові слова: класифікація словників, типологія словників, термінографія, спеціальне словникарство, термінологічний словник, систематизація термінологічних словників

Петрова Т. А. Систематизация терминологических словарей в специальной лексикографии

Статья посвящена исследованию одной из актуальных проблем терминографии, сфокусированной на изучении специальных источников, разработке принципов и основ составления терминологических словарей различных типов, на их систематизировании, а также на упорядочении и унификации национальной терминологии.

Проблема систематизации терминографических изданий важна для лингвистики: она привлекает пристальное внимание и украинских, и зарубежных языковедов, однако единого набора признаков для различения словарей еще не существует.

Обращено внимание на то, что современная специальная лексикография требует упорядоченного описания терминологических словарей и их разновидностей. Языковеды создают типологии, классификации, видовые и типологические классификации словарей. Схематически иерархию подчиненности специальных изданий можно представить так: лингвистические словари (*тип*) → системные словари (*подтип*) → профессиональные словари (*класс*) → терминологические словари (*вид*) → ... (*разновидность*). Содержание понятия «типология» шире, чем сущность понятия «классификация». Соответственно, предложено использовать термин *систематизация терминологических словарей* для обозначения упорядоченного описания терминографических изданий с их делением на типы, подтипы, виды, подвиды по общим признакам и назначению.

Выяснено, что проанализированные авторитетные типологии и классификации терминологических словарей построены как таксономические системы, основанные на прагматических признаках. Они определяют специальное назначение словарей, распределяют их по структурным, функциональным и другим признакам, устанавливают характерные черты мега-, макро- и микроструктуры изданий. Исследованные типологии и классификации не являются полными, поскольку они ориентированы только на имеющиеся терминологические словари. Доказано, что систематизировать терминографические источники необходимо с учетом возможных перспективных разновидностей специальных изданий, что зависит от требований времени и науки, в частности, «словаря будущего» – терминологического словаря комбинированного типа.

Ключевые слова: классификация словарей, типология словарей, терминография, специальная лексикография, терминологический словарь, систематизация терминологических словарей

Tetiana Petrova. Classification of dictionaries of terms in special lexicography

The article is devoted to one of the recent problems of terminography, which studies terminological dictionaries, deals with the development of principles and bases how to comply terminological lexicons of different types, concerns with their classification, as well as arrangement and unification of national terminology.

The problem of classification of terminographic editions is of great importance: it constantly attracts meticulous attention of Ukrainian and foreign linguists, however nowadays there is no any unified set of features for distinguishing dictionaries.

It was specified that modern terminological lexicography requires a classified description of terminological dictionaries of different types. Linguists create typologies, classifications, as well as specific and typological classifications of dictionaries. Schematically, the hierarchy of subordination of special editions can be displayed as it follows: linguistic dictionaries (*type*) → system dictionaries

(*subtype*) → professional dictionaries (*class*) → terminological dictionaries (*kind*) → ... (*variable kinds*). The meaning of the term „typology” is broader than the essence of the concept „classification”. Correspondingly, it is proposed to use the term *classification of terminological dictionaries* to denote an arranged description of terminographic editions with their division into types, subtypes, classes, and subclasses according to common features and purpose.

It is found out that examined reliable typologies and classifications of terminological dictionaries are structured as taxonomic systems based on pragmatic features. They determine the special purpose of dictionaries, divide them according to structural, functional and other features, and establish characteristic features of mega-, macro-, and microstructure of editions. The researched typologies and classifications are not complete, as they focus only on available terminological dictionaries. The necessity of terminological edition classification was proved; it should be noted that possible perspective of variable kinds of special editions for the needs of time and science should be taken into the account, in particular, the “dictionary of the future” – a terminological dictionary of a combined type.

Key words: classification of dictionaries, typology of dictionaries, terminography, terminological lexicography, terminological dictionary, classification of terminological dictionaries

Словник – це всесвіт, розташований
в алфавітному порядку.
Анатоль Франс

Словникарство – самостійна галузь загального мовознавства. Спеціальне словникарство (термінографія) інтегрує теоретичні й практичні знання різних наук. Термінологічний словник, як відомо, є одним із різновидів лінгвістичних словників, що відображає спеціальну лексику галузі (галузей) чи підгалузі (підгалузей) певної науки. Систематизація термінологічних словників – це групування термінографічних видань за спільними ознаками. Явище диференціації термінологічних словників розглядають у системі термінографічної проблематики.

Вивченню питання щодо класифікації (систематизації) термінологічних словників у східнослов'янському мовознавстві присвячено низку досліджень українських (В. Дубічинського [3; 4], О. Іванової [5], М. Комової [8; 9], В. Широкова [16] та ін.), російських (З. Комарової [7], В. Лейчика [10] та ін.) і білоруських (В. Перерви [12], В. Щербіна [18] та ін.) науковців. Проблема систематизації термінографічних праць постійно привертає увагу мовознавців, однак єдиної уніфікованої системи чи набору критеріїв для їхнього поділу ще не існує, що й визначає актуальність цієї наукової студії.

На початку ХХІ ст. у науковій літературі дослідники вживають як абсолютні синоніми номінації *термінографія*, *термінологічна лексикографія*, *спеціальна лексикографія*, *термінологічне словникарство* [9], а також *спеціальне словникарство* [13, с. 103]. Між спеціальною і термінологічною лексикографією зарубіжні науковці не відстежують фактичних відмінностей, однак вони вбачають відмінність між загальною і спеціальною лексикографією, що спричинено орієнтованістю останньої на потреби користувача в певних специфічних фахових ситуаціях [19]. Утім, з'ясовуючи структуру й місце лексикографії в системі мовознавчих дисциплін, О. Демська, як і Г. Войтів та О. Кровинська, розмежовують зміст таких термінів, пор.: *лексикографія* –

теоретична лексикографія – і *словникарство* – «практика укладання словників (разом з комерційним словниковим виробництвом)» [2, с. 18; 1, с. 245]. Наведені вище інтерпретації, як видається, створюють хибне розуміння структури галузі як науки й призначення її розділів, зокрема *теоретичної лексикографії*, *практичної лексикографії* та ін. До того ж О. Демська в тексті аналізованої публікації вживає (на одній сторінці) як синоніми терміни *тлумачна лексикографія* і *тлумачне словникарство*, відхиляючись від обраної позиції. Як наслідок, виникає плутанина в терміновживанні, зумовлена неуніфікованістю одиниць.

На переконання авторки цієї статті аналізовані терміни тотожні за значенням, що підтверджує і СУМ-20, пор.: **ЛЕКСИКОГРА́ФІЯ**, і, ж. 1. Збирання слів певної мови, укладання їх у систему й видання у вигляді словника; словникарство. <...> // Розділ мовознавства, що розробляє теоретичні принципи укладання словників. <...> 2. Сукупність словників певної мови або галузі знань» [22]. Відповідно, одиниці *термінографія* і *спеціальне словникарство* кваліфікуємо як синоніми.

Поняття «термінографія» почали використовувати в 70-х рр. ХХ ст. Об'єкт термінографії – спеціальний словник; предмет – вироблення принципів і засад укладання термінологічних словників різних типів; завдання – систематизування, упорядкування й уніфікування національної термінології.

Основними функціями термінографії є систематизувальна, довідкова та навчальна. Сучасна термінологічна лексикографія потребує систематизованого опису спеціальних словників і їхніх різновидів. Сьогодні дослідники розробляють типології та класифікації словників термінів, а також здійснюють видову й типологічну їхні класифікації. Деякі українські науковці використовують терміни *типологія* і *класифікація* як синоніми [15, с. 660]. Лексикографічні видання тлумачать ці одиниці так: *класифікація* – «1) розподіл чого-небудь за класами згідно з наявними ознаками, напр. К. наук, К. мов»

[21, с. 526]; *типологія* – «класифікація предметів або явищ за спільними ознаками» [21, с. 892]. Аналіз змісту наведених терміноодиниць засвідчує наявність синонімних зв'язків.

Однак А. Шрейдер не ототожнює зміст цих термінів і стверджує, що *типологію* потрібно розглядати як підгрунтя *класифікації*, що формується на гносеологічному статусі поняття «тип» [7, с. 1–5]. На думку М. Комової, класифікація є «ефективним способом систематизації знань, а також презентації особливостей, важливих ознак та характеристик досліджуваного об'єкта» [8, с. 144]. Відповідно, названа дослідниця пояснює *класифікацію словників* як «практичний систематизований опис словників та їхніх жанрів, що склалися історично в тій чи тій національній лексикографічній традиції» [8, с. 144].

Досліджуючи особливості мов світу, О. Селіванова застосовує термін «типологічна класифікація мов» [15, с. 60]. Названа вчена розуміє зміст поняття «тип» ширше, ніж «клас». Розкриваючи суть терміна *класифікаційна типологія*, автор «Словника сучасної лінгвістики: поняття і терміни» А. Загнітко відсилає до синоніма *типологія таксономічна* (стосовно мов) [20, с. 46, с. 50]. Отже, А. Загнітко також визначає обсяг поняття «тип» як ширший, ніж «клас». Сутність видової й типологічної класифікацій лексикографічних праць полягає в диференціації об'єктів вивчення за певними визначальними ознаками. «Видову й типологічну класифікаційні схеми створюють на основі різних логічних процесів. Якщо в основу видової класифікації покладено диференціацію ознак, то в основу типологізації – їхню інтеграцію» [8, с. 145].

Отже, спираючись на практику вживання аналізованих вище термінів і враховуючи неуніфікованість їхнього використання, у цьому дослідженні оперуємо терміном *систематизація термінологічних словників*, що вважаємо доцільним на позначення упорядкованого опису термінографічних видань з їхнім розподілом на типи, підтипи, види, підвиди за спільними ознаками й призначенням.

Мета статті – проаналізувати авторитетні типології та класифікації термінологічних словників; **завдання** – вивчити критерії диференціації спеціальних словників, що запропоновані українськими й закордонними дослідниками.

Термінологічні словники розподіляють за різними критеріями, що характеризують певний аспект аналізу видання. Більшість системних характеристик термінологічних словників містить від чотирьох [4] до 11 класифікаційних ознак [7]. Так, спеціальні видання розрізняють за *ознаками* (5 од. [12]; 11 од. [7]; 7 од. [5]; 3 од. з внутрішнім поділом [8]), *диференційними*

ознаками (6 од. [10]), *критеріями* (3 од. [18]) та ін.

У 2000-х рр. М. Комова здійснює *видову й типологічну класифікацію* термінологічних словників. В основу видової класифікації спеціальних видань дослідниця кладе три блоки ознак відповідно до різних характеристик, зокрема: «1.1. Класифікація за інформаційним складником», «1.2. Класифікація за матеріальним складником документів», «1.3. Класифікація за обставинами існування в зовнішньому середовищі» (див. схему [8, с. 145]). Кожен з блоків є критерієм для побудови класифікаційного ряду за пріоритетними ознаками. Ці ряди утворюють багаторівневу структуру класифікаційної схеми видів термінологічних словників. Найсуттєвішими типотворювальними ознаками М. Комова називає «цільове призначення» й «читацьке призначення» [8, с. 145].

Класифікуючи масив білоруських спеціальних словників (понад 1100 назв), В. Щербін використовує три критерії – *генетичний, параметричний і дисциплінарний*. Зазначений автор виділяє такі групи словників: 1) за *генетичним критерієм* – проектні, описові термінологічні, нормативні термінологічні, державні й галузеві; 2) за *параметричним критерієм* (враховуючи словникові показники) – перекладні (дво- і багатомовні) термінологічні; тлумачні термінологічні; навчальні термінологічні; вказівні спеціальні; енциклопедичні термінологічні; спеціальні довідники; народно-діалектні спеціальні; корпусні спеціальні; ідеографічні термінологічні; глосграфічні термінологічні; етимологічні термінологічні; запозичених термінів; класифікаційні словники; електронні (автоматичні, машинні) термінологічні; дериватографічні спеціальні; експериментальні термінологічні; картинні (ілюстративні) спеціальні; спеціальні концептуарії; 3) за *дисциплінарним критерієм* – біологічні словники; історичні (хронологічні); математичні; лінгвістичні; технічні; юридичні; медичні; мистецтвознавчі; сільськогосподарські; географічні; фізичні; архітектурні; геологічні; літературознавчі; військові; хімічні словники. Науковець вважає, що означена класифікація термінографічних видань «дозволить систематизувати, зробити осяжним великий масив довідкових видань» (переклад мій. – Т. П.) [18, с. 16–20].

Проаналізувавши різні підходи вчених до систематизування лексикографічних джерел, а також відстеживши в наукових працях диференціацію понять «типологія словників» і «класифікація словників», у 10-х рр. ХХІ ст. Я. Капанов розробляє *типологічну класово-видову організацію лексикографічних джерел* на основі п'яти критеріїв: 1) об'єкт словникового опису – енциклопедичні, лінгвістичні / філологічні, енциклопедично-лінгвістичні / енциклопедично-філологічні (усього три типи); 2) спосіб організації лексики – алфавітний, гніздовий, алфавітно-гніздовий, ідеографічний; 3) кількісний склад

лексикографічного джерела й обсяг лексикографічної інформації – великі, середні, малі / короткі (кишенькові) класи словників; 4) спосіб подання лексичного значення слова – одномовні, двомовні, багатомовні словники (класи); 5) функції, цілі, призначення та параметри опису лексикографічної одиниці: лінгвістичні / філологічні словники поділяють на підтипи – системні (тлумачні, власне системні, професійні / зокрема, види – термінологічні, спеціальні, класифікатори, термінологічні тезауруси й мінімуми/) і довідникові (науково-довідкові, практично-довідкові / нормувальні/) [6, с. 188–191]. Указаний дослідник робить такий висновок: панівним є термін *тип*, що «включає поняття нижчого порядку – *підтип* і *клас*, які <...> можна розподіляти на вид, різновид. Схематично це виглядає так: ТИП → ПІДТИП → КЛАС → ВИД → РІЗНОВИД» [6, с. 187]. Таку систематизацію словників уважаємо доцільною і найбільш переконливою. З урахуванням викладеного визначаємо місце термінологічного словника в цій схемі-ланцюжку: лінгвістичні словники (*тип*) → системні словники (*підтип*) → професійні словники (*клас*) → термінологічні словники (*вид*) → ... (*різновид*).

Схема, що репрезентована вище, побудована на ієрархічності, тобто підпорядкованості вужчого за обсягом поняття ширшому за змістом. Вона актуалізується в розділах наук (переважно природничого напрямку), що займаються вивченням і виявленням типів, подібних за набором внутрішніх характеристик об'єктів та ін., – типології та систематики.

Складність систематизації термінологічних словників (як і загальномовних) полягає в неможливості виділення єдиної диференційної ознаки для їхнього поділу. Погоджуємося з думкою О. Іванової, що абсолютно очевидним є зв'язок класифікації термінологічних словників з їхніми структурними особливостями та функціями. Унаслідок детального аналізу вказана вище дослідниця виділяє сім ознак фахових словників, що створюють основу класифікаційної системи: 1) *тематичний обсяг* – поліфункційні, багатогалузеві, галузеві, вузькогалузеві; 2) *спосіб семантизації та призначення словника* – тлумачні, перекладні, тлумачно-перекладні, навчальні, енциклопедичні (довідники, енциклопедії, енциклопедичні словники, ілюстративні словники), інформаційні (класифікатори, рубрикатори, дескрипторні, словники частотні); 3) *функція словника* – інвентаризаційні й нормативні; 4) *аспектна орієнтація* – словник термінів (словник нових термінів), словник номенклатурних одиниць, словник терміноелементів, орфографічний словник термінів, фразеологічний словник; 5) *обсяг*

словника – повний, короткий, словник-мінімум; 6) *порядок розміщення лексичного матеріалу* – формальний (алфавітні, алфавітно-гніздові), тематичний (тематично-алфавітні, ідеографічні); 7) *носії інформації* – електронні й паперові словники [5, с. 90–94].

Нині, як бачимо, виділяють нові типи словників за носієм інформації. В. Широков наголошує, що сьогодні «проблема класифікації та типології вже на новому рівні, а саме на такому, де традиційні й комп'ютерні словникові системи розглядаються з єдиного методологічного погляду. Зазначений підхід має не лише теоретичне, а й технологічне значення, оскільки дозволяє встановити відповідність між традиційними й комп'ютерними словниковими системами й у такий спосіб скористатися всім надбанням традиційної лексикографії як у власне комп'ютерній лексикографії, так і взагалі при побудові лінгвістичного забезпечення інформаційних систем» [16, с. 80]. Відмінність електронного словника від паперового полягає, очевидно, у використанні алфавітного або гніздового порядку розміщення одиниць у друкованому виданні. Гніздовий спосіб розміщення термінів відображає їхній взаємозв'язок в описуваній терміносистемі, але утруднює пошук потрібної одиниці. Електронний словник подає терміни в необхідному для користувача порядку. Електронні словники успадковують деякі проблеми звичайних словників, наприклад, неповнота словника й підтримання його в актуальному стані. Означені проблеми не так помітно виражені, як у їхніх паперових першоджерелах, але все-таки вони трапляються.

Отже, наведений матеріал засвідчує, що науковці невпинно намагаються створити універсальну зведену систему найрізноманітніших термінографічних видань. Вибудовування розглянутих типологій і класифікацій термінологічних словників – це спроба згрупувати наявні видання як таксономічну систему. Сьогодні назріла потреба розробити модель системи спеціальних праць з урахуванням можливих нових їхніх різновидів, зокрема, термінологічного словника комбінованого типу (в якому поєднуються параметри енциклопедичного й лінгвістичних / акцентного, антонімів, синонімів, орфографічного, тлумачного / словників) [14, с. 133–134], словника авторської фахової метамови та ін.

Обсяг значення поняття «типологія» ширший, ніж зміст поняття «класифікація». Під час зведення термінографічних праць в єдину систему пропонуємо використовувати термін *систематизація термінологічних словників* і керуватися схемою, що визначає ієрархічний ланцюг підпорядкованості термінографічних праць: лінгвістичні словники (*тип*) → системні словники (*підтип*) → професійні словники (*клас*) → термінологічні словники (*вид*) → ... (*різновид*). Необхідно коректно вживати терміни *типологія* і *класифікація*, зважаючи на рівень проведення таксономічного аналізу спеціальних видань.

Здійснене дослідження авторитетних типологій та класифікацій термінологічних словників засвідчує, що їхню основу формують прагматичні критерії, які (1) диференціюють словники за структурними, функційними та іншими аспектами, (2) визначають особливості мега-, макро- й мікроструктури словників і разом з тим (3) указують на їхнє спеціальне призначення. Розглянуті типології та класифікації є ґрунтовними, виваженими, але не

всеохопними. Сучасна метатермінографія під час систематизування словників повинна враховувати не лише наявні, а й можливі різновиди фахових видань, а також розробляти їхні проєкти, наприклад, «словник майбутнього» – термінологічний словник комбінованого типу. Перспективним видається з'ясування місця «словника майбутнього» в загальній системі, а також вивчення національної традиції та новаторства щодо систематизування українських термінологічних словників.

Література

1. Войтів Г., Кровинська О. Науковий осередок українського словникарства у Львові: історія і досвід. *Теле- і радіожурналістика*. 2019. Вип. 18. С. 245–255.
2. Демська О. М. Два аспекти лексикографії: місце у системі мовознавчих дисциплін і структура. *Магістеріум: Мовознавчі студії*. 2009. Вип. 37. С. 18–23.
3. Дубичинский В. В., Метешкин К. А. Место и роль современной лексикографии в методологии науки. *Прикладная лингвистика: сб. науч. ст.* 2005. С. 26–32.
4. Дубичинський В. В. Українська лексикографія: Історія, сучасність та комп'ютерні технології: навч. посіб. Харків: НТУ «ХПІ», 2004. 203 с.
5. Іванова О. Термінологічні словники: класифікаційні ознаки. *Українська мова*. 2006. № 4. С. 84–94.
6. Капранов Я. В. Типологічна класово-видова організація лексикографічних джерел. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики: зб. наук. пр.* 2014. Вип. 25. С. 183–198.
7. Комарова З. И. Семантическая структура специального слова и ее лексикографическое описание. Свердловск: Изд-во Урал. ун-та, 1991. 156 с.
8. Комова М. Класифікація термінологічних словників. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»*. 2008. № 620. С. 144–148.
9. Комова М. Українська термінографія (1948–2002): Бібліограф. покажчик. Львів: Ліґа-Прес, 2003. 112 с.
10. Лейчик В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура. Москва: КомКнига, 2006. 3-е изд. 256 с.
11. Маслов Ю. В. Введение в языкознание: учеб. для филол. спец. вузов. 2-е изд., перераб. и доп. Москва: Высш. шк., 1987. 272 с.
12. Перерва В. М. О принципах и проблемах отбора терминов и составления словаря терминологических словарей. *Проблематика определенных терминов в словарях разных типов*. 1976. С. 190–204.
13. Петрова Т. О. Теоретико-практичне значення рецензій на українські термінологічні словники кінця ХХ ст. – поч. ХХІ ст. *Проблеми загального і слов'янського мовознавства*. 2019. № 3. С. 96–106.
14. Петрова Т. О. Фітомеліоративна термінологія сучасної української мови та її відображення в термінологічному словнику комбінованого типу: монографія. Харків: ТОВ «ТІП», 2018. 227 с.
15. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
16. Широков В. А. Феноменология лексикографических систем. Київ: Наук. думка, 2004. 330 с.
17. Шрейдер Ю. А. Типология как основа классификации. *Научно-техническая информация*. 1981. Сер. 2. С. 1–5.
18. Щербин В. Генетическая, параметрическая и дисциплинарная классификации белорусских терминологических словарей. *Українська термінологія і сучасність*. 2009. Вип. VIII. С. 15–20.
19. Bergholtz H., Sandro N. Subject-field components as integrated parts of LSP dictionaries. *Terminology*. 2006. Vol. 12. No. 2. P. 281–303. URL: <http://dx.doi.org/10.1075/term.12.2.07ber> (дата звернення 20.07.2020).

Довідкова література

20. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк: ДонНУ, 2012. Т. 4. 388 с.
21. Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінологічних словосполучень / уклад. Л. О. Пустовіт [та ін.]. Київ: Довіра: УНВЦ «Рідна мова», 2000. 1017 с.
22. Словник української мови: у 20 т. Т. 1–6 (А – КВАРТА). URL: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=47223&page=1490> (дата звернення 27.08.2020).

References

1. Vojtiv, G., Krovyn's'ka, O. (2019). Naukovy`j oseredok ukrajyn's`kogo slovny`karstva u L`vovi: istoriya i dosvid. *Tele- i radiozhurnalisty`ka*, 18, 245–255.
2. Dems`ka, O. M. (2009). Dva aspekty` leksy`kografii: misce u sy`stemi movoznavchy`x dy`scy`plin i struktura. *Mag`isterium: Movoznavchi studiyi*, 37, 18–23.
3. Dubichinskij, V. V., Meteshkin, K. A. (2005). Mesto i rol' sovremennoj leksikografii v metodologii nauki. *Prikladnaja lingvistika: sb. nauch. st.*, 26–32.
4. Dubichy`ns`ky`j, V. V. (2004). Ukrajyn's`ka leksy`kografiya: Istoriya, suchasnist` ta komp'yuterni tehnologiyi: navch. posib. Xarkiv: NTU «XPI». 203 s.
5. Ivanova, O. (2006). Terminologichni slovny`ky` : klasy`fikacijni oznaky`. *Ukrajyn's`ka mova*, 4, 84–94.

6. Kapranov, Ya. V. (2014). Ty`pologichna klasovo-vy`dova organizaciya leksy`kografichny`x dzherel. *Problemy` semanty`ky`, pragmaty`ky` ta kognity`vnoyi lingvisty`ky`*: zb. nauk. pr., 25, 183–198.
7. Komarova, Z. I. (1991). Semanticheskaja struktura special'nogo slova i ee leksikograficheskoe opisanie. Sverdlovsk: Izd-vo Ural. un-ta. 156 s.
8. Komova, M. (2008). Klasy`fikaciya terminologichny`x slovny`kiv. *Visny`k Nacz. un-tu «L`vivs`ka politexnika». Seriya «Problemy` ukrayins`koyi terminologiyi»*, 620, 144–148.
9. Komova, M. (2003). Ukrayins`ka terminografiya (1948–2002): Bibliograf. pokazhchy`k. L`viv: Liga-Pres. 112 s.
10. Lejchik, V. M. (2006). Terminovedenie: predmet, metody, struktura. Moskva: KomKniga, 2006. 3-e izd. 256 s.
11. Maslov, Ju. V. (1987). Vvedenie v jazykoznanie: ucheb. dlja filol. spec. vuzov. 2-e izd., pererab. i dop. Moskva: Vyssh. shk. 272 s.
12. Pererva, V. M. (1976). Oprincipah i problemah otbora terminov i sostavlenija slovnika terminologicheskikh slovarej. *Problematika opredelenij terminov v slovarjah raznyh tipov*, 190–204.
13. Petrova, T. O. (2019). Teorety`ko-prakty`chne znachennya recenzij na ukrayins`ki terminologichni slovny`ky` kincya XX st. – poch. XXI st. *Problemy` zagal`nogo i slov`yans`kogo movoznavstva*, 3, 96–106.
14. Petrova, T. O. (2018). Fitomelioraty`vna terminologiya suchasnoyi ukrayins`koyi movy` ta yiyi vidobrazhennya v terminologichnomu slovny`ku kombinovanogo ty`pu: monografiya. Xarkiv: TOV «TPG». 227 s.
15. Selivanova, O. O. (2008). Suchasna lingvisty`ka: napryamy` ta problemy`: pidruchny`k. Poltava: Dovkillya-K. 712 s.
16. Shy`rokov, V. A. (2004). Fenomenologiya leksy`kografichny`x sy`stem. Ky`yiv: Nauk. dumka. 330 s.
17. Shrejder, Ju. A. (1981). Tipologija kak osnova klassifikacii. *Nauchno-tehnicheskaja informacija*, 2, 1–5.
18. Shherbin, V. (2009). Geneticheskaja, parametricheskaja i disciplinarnaja klassifikacii belorusskikh terminologicheskikh slovarej. *Ukraïns`ka terminologija i suchasnist'*, VIII, 15–20.
19. Bergenholtz, H., Sandro, N. (2006). Subject-field components as integrated parts of LSP dictionaries. *Terminology*, 12/ 2, 281–303. URL: <http://dx.doi.org/10.1075/term.12.2.07ber> (data zvernennia 20.07.2020).

Reference Literature

20. Zagnitko, A. (2012). Slovny`k suchasnoyi lingvisty`ky`: ponyattya i terminy`. Donecz`k: DonNU. T. 4. 388 s.
21. Slovny`k inshomovny`x sliv: 23000 sliv ta terminologichny`x slovospoluchen` (2000) / uklad. L. O. Pustovit [ta in.]. Ky`yiv: Dovira: UNVCz «Ridna mova». 1017 s.
22. Slovny`k ukrayins`koyi movy`: u 20 t. T. 1–6 (A – KVÁRTA). URL: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=47223&page=1490> (data zvernennia 27.08.2020).

Петрова Татьяна Алексеевна, кандидат филологических наук, доцент, доцент кафедры языковых дисциплин, Харьковский национальный аграрный университет имени В. В. Докучаева (Харьковская область, Харьковский район, п/о «Докучаевское – 2», 62483, Украина); e-mail: t-petrova@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0002-9534-9891>

Tetiana Petrova, PhD in Philology, Docent, Associate Professor at the Department of Linguistic Disciplines, Kharkiv National Agrarian University named after V. V. Dokuchaiev (Kharkiv region, Kharkiv district, p/o «Dokuchaievske – 2», 62483, Ukraine); e-mail: t-petrova@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0002-9534-9891>